

БЕЗОПЛАТНА
ПРАВОВА
ДОПОМОГА

Внутрішньо переміщена особа (ВПО) – громадянин України, іноземець або особа без громадянства, які перебувають на території України на законних підставах та мають право на постійне проживання в Україні, яких змусили залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру.

Факт внутрішнього переміщення особи підтверджує **довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи**, яка є безстроковою та видається безоплатно.

Для отримання довідки необхідно звернутися до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення районних, районних у місті Києві державних адміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах рад за місцем проживання. З метою виконання своїх зобов'язань щодо захисту прав ВПО, визнаних Радою Європи та іншими міжнародними організаціями, Парламент та Уряд України розробили нормативно-правову базу, що захищає та гарантує права ВПО.

Профільним Законом України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» та іншими законодавчими актами України для цієї категорії осіб передбачений широкий обсяг прав.

ПРАВА ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

Особа, що зазнала внутрішнього переміщення, має право на:

- + щомісячну адресну грошову допомогу для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг;
- + одноразову грошову допомогу ВПО, які перебувають у складних життєвих обставинах;
- + державну підтримку сімей з дітьми (допомогу при народженні (усиновленні) дитини; допомогу одиноким матерям; допомогу малозабезпеченим сім'ям; допомогу дітям-інвалідам та інвалідам з дитинства тощо);
- + стаціонарний догляд (для громадян похилого віку, інвалідів I, II груп, які за станом здоров'я мають потребу в сторонньому догляді, побутовому обслуговуванні, медичній допомозі);
- + догляд вдома (для громадян похилого віку, інвалідів, які нездатні до самообслуговування і потребують постійної сторонньої допомоги);
- + натуральну допомогу (одяг, взуття, предмети першої потреби);
- + пенсійне забезпечення (переведення пенсії за місцем фактичного проживання; первинне призначення пенсії; перерахунок пенсії);
- + працевлаштування (отримання статусу безробітного; пошук підходящої роботи (тимчасової, сезонної); професійну підготовку, перепідготовку, підвищення кваліфікації);
- + спрощену процедуру здійснення реєстраційних дій (припинення самозайнятості ВПО; реєстрації ВПО юридичної особи / фізичної особи-підприємця);
- + забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації, одержання реабілітаційних послуг;
- + єдність родини;
- + сприяння у пошуку та возз'єднанні членів сімей, які втратили зв'язок;
- + інформацію про долю та місцезнаходження зниклих членів сім'ї та близьких родичів;

- + безпечні умови життя і здоров'я;
- + достовірну інформацію про наявність загрози для життя та здоров'я на території її покинутого місця проживання, а також місця її тимчасового поселення, стану інфраструктури, довкілля, забезпечення її прав і свобод;
- + проведення державної реєстрації актів цивільного стану, внесення змін до актових записів цивільного стану, їх поновлення та анулювання за місцем перебування;
- + створення належних умов для постійного чи тимчасового проживання;
- + продовження здобуття певного освітнього рівня на території інших регіонів України за рахунок коштів державного бюджету або інших джерел фінансування;
- + безоплатне тимчасове проживання (за умови оплати особою вартості комунальних послуг) протягом шести місяців з моменту взяття на облік ВПО;
- + реалізацію права голосу на виборах Президента України, народних депутатів України, місцевих виборах та референдумах;
- + отримання соціальних та адміністративних послуг за місцем перебування;
- + сприяння у переміщенні рухомого майна ВПО та поверненні на попереднє місце проживання;
- + влаштування дітей у дошкільні та загальноосвітні навчальні заклади;
- + забезпечення лікарськими засобами у випадках та порядку, визначених законодавством;
- + отримання необхідної медичної допомоги в державних та комунальних закладах охорони здоров'я;
- + безкоштовний проїзд для добровільного повернення до свого покинутого постійного місця проживання у всіх видах громадського транспорту у разі зникнення обставин, що спричинили таке переміщення;
- + отримання гуманітарної та благодійної допомоги;
- + інші права, визначені Конституцією та законами України.

Водночас ВПО стикаються з багатьма труднощами в реалізації їхніх законодавчо закріплених прав. 5 січня 2017 року набрали чинності зміни до законодавства щодо надання безплатної правової допомоги.

Тепер суб'єктами права безплатної вторинної правової допомоги є також вимушені переселенці та особи, які звернулися за отриманням довідки ВПО.

На практиці це означає, що у разі складності або навіть неможливості реалізації прав ВПО, закріплених у Законі України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» або інших актах законодавства, такі особи можуть звертатися за допомогою до найближчого місцевого центру з надання безплатної вторинної правової допомоги/бюро правової допомоги.

БЕЗОПЛАТНА ПЕРВИННА ПРАВОВА ДОПОМОГА ВКЛЮЧАЄ ТАКІ ВИДИ ПРАВОВИХ ПОСЛУГ:

- + надання правової інформації;
- + надання консультацій і роз'яснень з правових питань;
- + складення заяв, скарг та інших документів правового характеру (крім документів процесуального характеру);
- + надання допомоги в забезпеченні доступу особи до вторинної правової допомоги та медіації.

БЕЗОПЛАТНА ВТОРИННА ПРАВОВА ДОПОМОГА ВКЛЮЧАЄ ТАКІ ВИДИ ПРАВОВИХ ПОСЛУГ:

- + захист;
- + здійснення представництва інтересів осіб в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами;
- + складення документів процесуального характеру.

Інформацію про адресу найближчого місцевого центру з надання безплатної вторинної правової допомоги/бюро правової допомоги та його послуги можна отримати:

за єдиним номером контакт-центру системи безплатної правової допомоги

[0 800 213 103

(дзвінки безкоштовні зі стаціонарних та мобільних телефонів, цілодобово)

або на сайті

www.legalaid.gov.ua

БЕЗОПЛАТНА ПРАВОВА ДОПОМОГА ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИМ ОСОБАМ

Координаційний
центр з надання
правової допомоги

Видано за підтримки Проекту Ради Європи «Посилення захисту прав людини внутрішньо переміщених осіб в Україні»